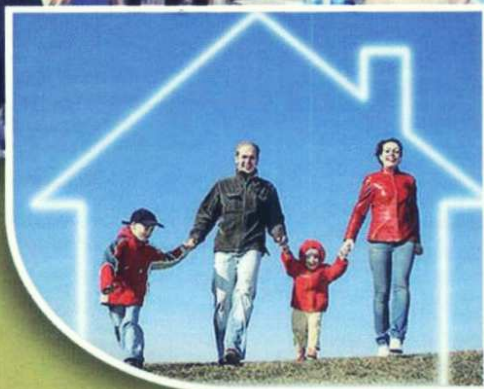

Світлана БИБИК

УСНА

ЛІТЕРАТУРНА МОВА В УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ ПОВСЯКДЕННЯ

<i>Передмова</i>	8
Розділ 1. ЛІТЕРАТУРНА МОВА В ПОВСЯКДЕННІ СОЦІУМУ ...	17
1.1. Феномен ‘повсякдення’: основні ознаки, диференціація соціальних сфер та комунікативно-стильових реалізацій повсякденно-побутової культури та культури повсякдення	17
1.2. Повсякденно-практична й теоретична мовна свідомість як компоненти культури повсякдення	19
1.2.1. Типи мовомислення та сучасна комунікативно-стильова парадигма.	21
1.2.2. Взаємодія типів мовомислення в повсякденні	23
1.3. Літературна мова в повсякденні	31
1.3.1. Усна та писемна форми літературної мови: диференційні ознаки	31
1.3.2. Прагматичний зміст літературно-мовної діяльності в повсякденні соціуму: етно-, державотвірні та культурно-освітні функції.	36
1.3.3. Літературна норма в повсякденні.	52
1.3.4. Комунікативний зміст літературної мови: співвідношення мовної ситуації та комунікативно-стильової еволюції мови в повсякденні	65
Висновки до розділу 1.	66
Розділ 2. КОМУНІКАТИВНО-СТИЛЬОВА ПАРАДИГМА ‘УСНА МОВА’ В УКРАЇНСЬКОМУ ПОВСЯКДЕННІ	68
2.1. Засади диференціації комунікативно-стильових різновидів усної мови.	68
2.2. Комунікативно-стильові різновиди усної мови в повсякденно-побутовій культурі	73
2.2.1. Усна побутова нелітературна мова	74
2.2.2. Розмовно-побутовий стиль літературної мови.	86
2.3. Комунікативно-стильові різновиди усної літературної мови в культурі повсякдення.	86
2.3.1. Комунікативно-стильовий різновид ‘усна професійно-виробнича мова’	86
2.3.2. Комунікативно-стильовий різновид ‘усна публічна мова’	87

2.4. Статус усної мови в комунікативно-стильовій еволюції української культури повсякдення	90
2.4.1. Усна ділова мова	90
2.4.2. Естетизація комунікативно-стильових різновидів повсякденно-побутової культури в художній літературі	91
2.4.3. Мова драматургії та мова сцени.	93
2.4.4. Усна практика української інтелігенції в повсякденно-побутовій культурі	102
2.4.5. Мова публіцистичних виступів в культурі повсякдення	105
2.4.6. Мова радіо	107
2.4.7. Мова освіти, науки.	109
Висновки до розділу 2.	112

Розділ 3. РОЗМОВНО-ПОБУТОВИЙ СТИЛЬ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ В УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ 114

3.1. Розмовно-побутовий стиль як категорія повсякденно-побутової культури	114
3.1.1. Норма розмовно-побутової мови	115
3.1.2. Джерела вивчення розмовно-побутового стилю в історії української літературної мови	118
3.2. Дискусійні питання в історіографії розмовно-побутового стилю літературної мови	135
3.3. Диференційні ознаки розмовно-побутового стилю літературної мови	148
3.3.1. Усність	148
3.3.2. Розмовність	152
3.3.2.1. Параметри розмовності крізь призму універсальних кореляцій 'розмовність' — поетичність, 'розмовність' — науковість, 'розмовність' — офіційність	154
3.3.2.2. Комунікативні параметри розмовності: спонтанність, неофіційність, діалогічність та ситуативна конкретність	164
3.3.2.3. Прагматичні параметри розмовності	165
3.3.2.4. Рівневий параметр розмовності	166
Висновки до розділу 3.	199

Розділ 4. ЛЕКСИКА РОЗМОВНОЇ СФЕРИ ВЖИВАННЯ — ФРАГМЕНТ ПОВСЯКДЕННО-ПОБУТОВОЇ КУЛЬТУРИ В ТЛУМАЧНОМУ СЛОВНИКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ 201

4.1. Поняття 'лексика розмовної сфери вживання'	201
4.2. Іменники	208
4.2.1. Назви осіб.	208
4.2.2. Іменники з конкретно-предметним значенням	220
4.2.2.1. Тематичні групи іменників-назв конкретних предметів	225

4.2.2.2. Співвідношення між іменниками-назвами конкретних предметів з розмовної сфери вживання та стилістично нейтральними відповідниками (формула тлумачення «Те саме, що...»)	231
4.2.3. Іменники з абстрактним значенням	233
4.2.3.1. Тематичні та семантико-граматичні групи іменників-абстрактних назв	234
4.2.3.2. Співвідношення між іменниками-абстрактними назвами з розмовної сфери вживання та стилістично нейтральними відповідниками (формула тлумачення «Те саме, що...»)	241
4.3. Прикметники та дієприкметники	243
4.3.1. Тематичні групи означальних слів	247
4.3.2. Співвідношення між означальною лексикою розмовної сфери вживання та стилістично нейтральними відповідниками (формула тлумачення «Те саме, що...»)	256
4.4. Дієслова	259
4.4.1. Дієслівна лексика на позначення буття	260
4.4.2. Відображення діяльності людини в дієслівній лексиці розмовного вживання	262
4.4.3. Дієслівна лексика на позначення стану природи	280
4.4.4. Співвідношення між дієслівною лексикою розмовної сфери вживання та стилістично нейтральними відповідниками (формули тлумачення)	281
4.5. Прислівники	289
4.5.1. Тематичні групи	289
4.5.2. Співвідношення між прислівниковою лексикою розмовної сфери вживання та стилістично нейтральними відповідниками (формула тлумачення «Те саме, що...»)	293
4.6. Числівники	296
4.7. Займенники	296
4.8. Службові частини мови	297
4.9. Інтер'єктиви, звуконаслідувальні та присудкові слова	298
4.10. Образна лексика розмовної сфери вживання у тлумачній лексикографії: семантика, функції	299
4.11. Розмовні експресиви	309
Висновки до розділу 4.	320

Розділ 5. КОМУНІКАТИВНО-СТИЛЬОВІ РІЗНОВИДИ УСНОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ В КУЛЬТУРІ ПОВСЯКДЕННЯ	322
5.1. Усний мовний жанр як об'єкт дослідження	322
5.2. Діалог у сучасній телевізійній, радіо- та газетно-журнальній публіцистиці: інформативно-маніпулятивна та інформативно-аргументативна функції	324
5.2.1. Мова «драматизованої телереклами» як сегмент повсякденно-побутової культури	325

5.2.1.1. Особливості усної мови в телерекламі	325
5.2.1.2. Специфіка мовного жанру «драматизована реклама»	329
5.2.1.3. Паспорт мовного жанру «драматизована телереклама»	329
5.2.1.4. Мовні параметри жанру «драматизована телереклама»	330
5.2.2. Поліфонізм повсякдення в діалогізованому газетно-журнальному повідомленні: взаємодія 'усності' та 'писемності'	342
5.2.2.1. Трансформація 'усності' в газетно-журнальних текстах	342
5.2.2.2. Специфіка мовного жанру «діалогізоване газетно-журнальне повідомлення»	345
5.2.2.3. Паспорт мовного жанру «діалогізоване газетно-журнальне повідомлення»	347
5.2.2.4. Мовні параметри жанру «діалогізоване газетно-журнальне повідомлення»	348
5.2.3. Інтерактивний радіодіалог у повсякденно-побутовій культурі	384
5.2.3.1. Особливості комунікації в радіопубліцистиці	384
5.2.3.2. Специфіка мовного жанру «радіодіалог-інтерв'ю»	385
5.2.3.3. Паспорт мовного жанру «радіодіалог-інтерв'ю»	387
5.2.3.4. Мовні параметри жанру «радіодіалог-інтерв'ю»	393
5.3. Усне спонтанне наукове висловлення: кореляція стильових мовомисленнєвих компонентів	423
5.3.1. Особливості усного наукового висловлення	423
5.3.2. Специфіка мовного жанру «усне спонтанне наукове висловлення»	425
5.3.3. Паспорт мовного жанру «усне спонтанне наукове висловлення»	426
5.3.4. Мовні параметри жанру «усне спонтанне наукове висловлення»	429

Висновки до розділу 5

Висновки	468
---------------------------	------------

Ключові поняття	475
----------------------------------	------------

Додаток А. Тексти аудіограм радіоінтерв'ю	477
--	------------

Додаток Б. Тексти аудіограм засідань спеціалізованої вченої ради Д 26.173.01 Інституту української мови НАН України	543
--	------------